

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2513 ถึง 2526" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีแรกคือ ปีการศึกษา 2513 ถึง 2526 ในด้านประเภทของงานวิจัย ประเภทของเนื้อเรื่องที่วิจัย ประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรและ/หรือตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษา สถานภาพของประชากรหรือตัวอย่างประชากร วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร แหล่งที่อยู่ของประชากรหรือตัวอย่างประชากร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ลักษณะการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง ลักษณะการเขียนอภิปรายผลการวิจัย ลักษณะการเขียนข้อเสนอแนะและเพื่อรวบรวมบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 จนถึงปีการศึกษา 2526 เป็นหมวดหมู่ตามประเภทของเนื้อเรื่องที่วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 352 เล่ม เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 344 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 97.73 ซึ่งผู้วิจัยได้อ่านและวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ โดยใช้แบบวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ แล้วเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จำนวน 344 เล่ม มีผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ ร้อยละ 67.73 เป็นหญิง ร้อยละ 32.27 เป็นชาย

2. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นการวิจัยเชิงบรรยายร้อยละ 64.24 รองลงมาเป็นการวิจัยเชิงทดลองร้อยละ 24.13 และเป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์น้อยที่สุดร้อยละ 1.16

3. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนร้อยละ 23.26 รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนร้อยละ 19.77 และน้อยที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาคารสถานที่ร้อยละ 0.58

4. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลร้อยละ 49.92 รองลงมาใช้แบบสัมภาษณ์ร้อยละ 39.24 และน้อยที่สุดใช้แบบวิเคราะห์ร้อยละ 3.20

5. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเกือบทั้งหมดศึกษาจากตัวอย่างประชากรร้อยละ 90.12 ส่วนน้อยศึกษาจากประชากรร้อยละ 5.23 และศึกษาจากประชากรและตัวอย่างประชากรร้อยละ 4.65

6. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากศึกษากับประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาร้อยละ 46.51 รองลงมาเป็นครูระดับประถมศึกษาร้อยละ 27.92 และน้อยที่สุดเป็นศึกษานิเทศกร้อยละ 1.45

7. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นไปตามโอกาสร้อยละ 47.38 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงมากที่สุดร้อยละ 46.51 รองลงมาเป็นการสุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามโอกาสร้อยละ 38.08 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นมากที่สุดร้อยละ 16.28 และน้อยที่สุดใช้การสุ่มตัวอย่างแบบผสมร้อยละ 6.11

8. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากศึกษากับประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่มีแหล่งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครร้อยละ 50.58 รองลงมาอยู่ในต่างจังหวัดเพียงจังหวัดเดียวร้อยละ 36.63 และน้อยที่สุดอยู่ในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดร้อยละ 0.58

9. วิทยาลัยเกษตรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากใช้สถิติขั้นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ 97.97 โดยใช้ค่าเฉลี่ยมากที่สุดร้อยละ 77.91 รองลงมาใช้สถิติขั้นสูงร้อยละ 77.62 โดยใช้การทดสอบค่าทีหรือซีมากที่สุดร้อยละ 58.43 และน้อย

ที่สุดเป็นวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่ระเบียบวิธีทางสถิติร้อยละ 1.03

10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากมีลักษณะการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง เป็นการเขียนรายงานการค้นคว้าตามลำดับเนื้อเรื่องร้อยละ 75.87 รองลงมาเป็นลักษณะการเขียนรายงานและสังเคราะห์การค้นคว้าตามลำดับเนื้อเรื่องร้อยละ 16.28 และน้อยที่สุดเป็นลักษณะการเขียนรายงานและสังเคราะห์การค้นคว้าตามลำดับเวลา ร้อยละ 0.29

11. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากมีลักษณะการเขียนอภิปรายผลการวิจัย เป็นการเขียนเสนอขอค้นพบ ยกผลงานวิจัยที่ผ่านมาหรือทฤษฎีประกอบและแสดงความคิดเห็นประกอบร้อยละ 41.28 รองลงมาเป็นลักษณะการเขียนเสนอขอค้นพบและแสดงความคิดเห็นประกอบโดยไม่มีการอ้างอิงร้อยละ 35.75 และน้อยที่สุดเป็นลักษณะอื่น ๆ คือ เขียนเสนอขอค้นพบและแสดงความคิดเห็นแล้วยกคำสัมภาษณ์ประกอบร้อยละ 0.29

12. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากมีลักษณะการเขียนข้อเสนอแนะเป็นการเขียนเสนอแนะในทางปฏิบัติ หรือนำผลการวิจัยไปใช้ร้อยละ 93.67 รองลงมาเป็นลักษณะการเขียนเสนอแนะในการวิจัยต่อไปในแนวใหม่ หรือให้กว้างขวางยิ่งขึ้นร้อยละ 84.88 และเป็นลักษณะการเขียนกล่าวถึงจุดอ่อนหรือข้อจำกัดของการวิจัยน้อยที่สุดร้อยละ 11.34

อภิปรายผลการวิจัย

1. จำนวนผู้ทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นหญิงมากกว่าชายนั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สถิติจำนวนนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยมีจำนวนนิสิตมหาบัณฑิตที่เข้าศึกษาในสาขาวิชาประถมศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 ถึงปีการศึกษา 2526 ใต้นั้น ส่วนมากเป็นนิสิตหญิงมากกว่าชาย แสดงว่าผู้ที่สนใจและเข้าศึกษาต่อในสาขานี้เป็นหญิงมากกว่าชาย ทำให้ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นหญิง

2. ประเภทของงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นการวิจัยเชิงบรรยายนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ของคนควาแหล่งข้อมูลมาก ประกอบกับกระบวนการในการกำหนดขอบเขตปัญหา การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลที่มีความเชื่อมั่นและเที่ยงตรง ทำได้ยากกว่าการวิจัยประเภทอื่น (เชิดศักดิ์ โสวาสินธุ์ 2522: 129)

ส่วนการวิจัยเชิงทดลองในทางสังคมศาสตร์นั้นจะทำให้ความสมบูรณ์เป็นการทดลองอย่างแท้จริงนั้นควบคุมตัวแปรยากมากและต้องใช้เวลานานมาก สำหรับการวิจัยเชิงบรรยายนั้นเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจสภาพความเป็นจริงเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน (กาญจนา มณีแสง 2522: 107) จึงเป็นเหตุให้สถิติมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่ทำงานแล้วมาศึกษาต่อ ทำวิทยานิพนธ์เชิงบรรยายมากเพราะต้องการค้นหาสาเหตุของปัญหาในการปฏิบัติงานของตนในหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2526: 143) ที่กล่าวว่าวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาเป็นการวิจัย โดยวิธีสำรวจหรือเชิงบรรยายมากกว่าร้อยละ 90 เพราะเป็นวิธีวิจัยเริ่มแรกในวงการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งได้เริ่มทำการวิจัยเชิงบรรยายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2473 จนถึงปัจจุบัน ในระยะหลังนักวิชาการคือ นักจิตวิทยาบริสุทธิ์ได้เริ่มนำวิธีการทดลองมาใช้ในการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ทดลองศึกษากับสัตว์ เช่น ลิง สุนัข แต่เมื่อนำมาใช้ในทางการศึกษาที่ทดลองศึกษากับมนุษย์ เช่น นักเรียน ครู ก็เกิดปัญหาไม่สามารถควบคุมตัวแปรได้จริง ดังนั้นการทำ วิจัยทางการศึกษาจึงเป็นการวิจัยเชิงบรรยายเป็นส่วนมาก จะเห็นได้ว่าในการทำวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของสถาบันอื่น ๆ หรือในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากสาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากก็เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ดังข้อค้นพบที่ปรากฏในผลงานวิจัยของ จารุณี เทียบตระกูล (2507: 26), ศรีสว่าง กริชพิทยาวุฑ (2507: 29-30), พันธ์ี คราประยูร (2513: 46), ภรณ์ ศิริโชค (2520: 127), ชูระวี ชัยกิจไทย (2522: 92), พิมพ์ไฉล ทองไข่มุก (2524: 52), พิชัย คลสมมอ (2527: 40) และ เพ็ญพิศ ประวีณวรกุล (2527: 39) ที่ผลการวิจัยของทุกคนพบว่าวิทยานิพนธ์ในสถาบันต่าง ๆ หรือสาขาต่าง ๆ ที่แต่ละคนศึกษาวิเคราะห์ หรือสังเคราะห์นั้นเป็นการวิจัยเชิงบรรยายมากกว่าการวิจัยประเภทอื่น

3. ประเภทของเนื้อเรื่องที่วิจัย ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากเป็นครูปฏิบัติการสอน ซึ่งเห็นความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงได้สนใจทำงานวิจัยด้านนี้มาก และยังเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในหน่วยงานของผู้วิจัย อีกประเด็นหนึ่งคือ ในช่วงปีการศึกษา 2513 ถึง 2520 อาจเป็นช่วงที่มีคณาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับบทเรียนแบบโปรแกรม ชุดการสอน

ใช้สำหรับศูนย์การเรียน มาเผยแพร่ให้ความรู้แก่นิสิตมหาวิทยาลัย จึงทำให้นิสิตมหาวิทยาลัย สาขาวิชาประถมศึกษาสนใจทำวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการผลิตบทเรียนแบบโปรแกรมและชุดการสอนกันมาก ดังดูได้จากตารางที่ 3 ในช่วงปีการศึกษา 2513-2520 มีวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนรอยละ 16.28

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาวิทยาลัย สาขาวิชาประถมศึกษาใช้แบบทดสอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเนื้อเรื่องที่ทำวิจัยส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน รองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งจำเป็นต้องใช้แบบทดสอบในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวัดประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นแล้วนำไปทดลองใช้ หรือวัดประสิทธิภาพของเทคนิค วิธีสอนที่นำไปทดลองสอนกับนักเรียน เมื่อสอนแล้วหรือใช้สื่อการเรียนการสอนแล้ว ก็นำแบบทดสอบไปวัดความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจของนักเรียนว่าจะมีผลพัฒนามากน้อยเพียงใด และไม่เพียงแต่ในการทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาวิทยาลัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เท่านั้นที่ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาก ในการทำวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยทางสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ สาขาวิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรนั้น ส่วนมากก็ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นกัน ดังที่พบในผลการวิจัยของ เพ็ญพิศ ประวีณภกุล (2527: 39)

5. ประชากรและ/หรือตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษา ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาวิทยาลัย สาขาวิชาประถมศึกษา ศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่างประชากรมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าการทำวิจัยส่วนมากไม่สามารถทำการศึกษากับทุก ๆ หน่วยของประชากรได้ หรือถ้าทำได้จะต้องใช้เวลา แรงงาน และค่าใช้จ่ายมาก ดังนั้นผู้วิจัยส่วนใหญ่จึงทำการศึกษากับตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดโดยได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง อีกทั้งการศึกษากับตัวอย่างประชากรก็จะได้ผลการวิจัยไม่แตกต่างไปจากการศึกษากับประชากรทั้งหมด ถ้ามีการสุ่มตัวอย่างที่ดี ครอบคลุมโดยที่หน่วยประชากรทุกหน่วยมีโอกาสได้รับเลือกเป็นตัวอย่างเท่าเทียมกัน มีกระบวนการเก็บข้อมูลที่ดี และมีการนำผลการวิจัยที่ได้มาทดสอบทางสถิติโดยใช้สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาอ้างอิงว่าเป็นผลการวิจัยของประชากรทั้งหมดได้ (วันทนา ชูศิลป์ 2522: 119) อันเป็นการประหยัดเวลา แรงงาน

และค่าใช้จ่ายได้มาก และในการทำวิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยทิศทางสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาวิชา เอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่วนมากศึกษาวิจัยกับ ตัวอย่างประชากรเช่นกัน ดังที่พบในผลการวิจัยของ เพ็ญพิศ ประวีณวรกุล (2527: 39) ว่า วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยทิศทางทางการศึกษาศาสตร์ของทั้งสามสถาบันรวมกันส่วนมากร้อยละ 86.09 ศึกษาวิจัยกับตัวอย่างประชากร

6. สถานภาพของประชากรหรือตัวอย่างประชากร ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากศึกษากับนักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้ อาจจะเป็นผลมาจากประเภทของเนื้อเรื่องที่วิจัย ซึ่งส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียน การสอน และรองลงมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา จึงต้องศึกษา วิจัยกับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่สร้างแบบเรียนโปรแกรมนี้ ส่วน มากจะสร้างขึ้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะจะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการ อ่านเป็นเครื่องช่วยในการศึกษาจากแบบเรียนโปรแกรม อีกประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า การเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับประถมศึกษานั้นสามารถทำได้สะดวก และได้รับความร่วมมือจาก นักเรียนระดับประถมศึกษาอย่างดี ส่วนเด็กก่อนประถมศึกษานั้นเป็นวัยที่ยังมีความพร้อมน้อย อ่านเขียนยังไม่ได้ การเก็บข้อมูลจะต้องใช้เวลาและเทคนิคค่อนข้างมาก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจ ศึกษา กับนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นส่วนมาก อีกประเด็นหนึ่งคือ นิสิตมหาบัณฑิตที่เข้าศึกษา ในสาขาวิชาประถมศึกษาได้ส่วนมากเป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ทำให้มีความถนัดด้าน ปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษาน้อย และประกอบกับอาจจะเลือกเรียนรายวิชาด้านปฐมวัยน้อยด้วย จึงทำให้ นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือศึกษากับเด็กปฐมวัย หรือก่อนประถมศึกษาน้อย สนใจทำวิทยานิพนธ์ด้านประถมศึกษาและศึกษากับเด็กระดับประถมศึกษามากกว่า

7. วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร ผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างไม่เป็นไปตามโอกาสมากที่สุด โดยเฉพาะใช้วิธีการ สุ่มแบบเจาะจงเป็นส่วนมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าวิธีการสุ่มแบบเจาะจงเป็นวิธีการเลือก ตัวอย่างโดยใช้หลักเหตุผล และพิจารณาพิจารณาของผู้วิจัยตัดสินใจเลือกตัวอย่างเอง โดยกำหนด กฎเกณฑ์ในการเลือกให้สอดคล้องเหมาะสมและตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2527: 90) ผู้วิจัยส่วนมากจึงนิยมใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง อีกทั้งผู้วิจัยสามารถ เจาะจงเลือกตัวอย่างประชากรที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยได้ หรือเลือกตัวอย่างประชากรที่อยู่

ในพื้นที่ที่สะดวกในการเดินทางไปเก็บข้อมูล ทำให้อุปสรรคในการวิจัยน้อยลง หรือผู้วิจัยอาจจะต้องการศึกษาวิจัยเฉพาะกับหน่วยงานที่ผู้วิจัยทำงานอยู่จึงต้องใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง อีกประเด็นหนึ่งอาจเป็นผลเนื่องมาจากประเภทของ เนื้อเรื่องที่ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเมื่อสร้างสื่อการเรียนการสอนแล้วก็จะนำไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนตามระดับชั้น หรือตามคุณลักษณะ หรือจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการเท่านั้น จึงต้องใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

8. แหล่งที่อยู่ของประชากรหรือตัวอย่างประชากร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากศึกษากับประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาวิจัยกับประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่อยู่ในกรุงเทพมหานครนั้นสะดวกในการเดินทางติดต่อเก็บข้อมูล ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง

9. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผลการวิจัยพบว่าวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากใช้สถิติขั้นพื้นฐาน อาจจะเป็นเพราะว่าสถิติขั้นพื้นฐานเป็นสถิติที่เข้าใจความหมายข้อมูลและใช้เพื่อคำนวณก่อนหาสถิติขั้นสูงจึงใช้มากที่สุด โดยเฉพาะสถิติค่าเฉลี่ยพบว่าใช้มากที่สุด เพราะเป็นสถิติพื้นฐานของสถิติอื่น ๆ เช่น ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยหรือที่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็นต้น จึงนำค่าเฉลี่ยมาใช้มากที่สุดและค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิตที่มีประโยชน์และใช้มากในทางสถิติเพราะจำกัดเป็นรูปสูตรทางคณิตศาสตร์ได้แน่นอน และเมื่อต้องการหาสถิติอื่น ๆ ต้องอาศัยค่าเฉลี่ย (ประคอง กรวรรณสุต 2522: 45) และในการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตในสาขาอื่น ๆ คือ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชาสัตสคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนมากก็ใช้ค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามที่พบในผลการวิจัยของ ภรณี ศิริโชติ (2511: 127) ชูระวี รัชกิจไทย (2522: 92) และพิชัย คลเสมอ (2527: 40)

10. ลักษณะการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ส่วนมากมีลักษณะเป็นการเขียนรายงานการค้นคว้าตามลำดับเนื้อเรื่อง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะการเขียนนี้เป็นหลักในการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้องแบบหนึ่ง ซึ่งนิยมกันมากคือ เขียนเรียบเรียงจัดลำดับตามความสำคัญของหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสุภาพ วาคเขียน (2525: 33-34) เสนอแนะว่าดีกว่าลักษณะการเขียนโดย

สรุปย่อเรียงตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง หรือตามชื่อผู้เขียน การเขียนลักษณะนี้ง่ายและสะดวก เพียงแค่อ่านเรื่องที่เกี่ยวกับงานวิจัยทั้งหมดก่อนแล้วนำเอาเรื่องที่เกี่ยวกับมารวบรวมเขียนเรียงลำดับตามความสำคัญของเนื้อเรื่องก่อนหลัง โดยไม่ต้องตั้งเคราะห์เนื้อหา, ทฤษฎีต่าง ๆ ความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ มาเป็นส่วนวนภาษาและความคิดเห็นของผู้วิจัยเองแล้วเขียนเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งลักษณะการเขียนแบบตั้งเคราะห์นั้น ถ้าผู้วิจัยคนใดสามารถเขียนได้จะเป็นการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวกับที่มีคุณค่ามาก

11. ลักษณะการเขียนอภิปรายผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถาบันราชภัฏสงขลา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ส่วนมากมีลักษณะเป็นการเขียนเสนอข้อค้นพบผลงานวิจัยที่นำมาหรือทฤษฎีประกอบและแสดงความคิดเห็นประกอบที่เป็นลักษณะการเขียนอภิปรายผล เช่นนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนอภิปรายผลการวิจัยที่จะต้องเสนอข้อค้นพบของการวิจัยที่สำคัญก่อนแล้วจึงนำมาวิพากษ์วิจารณ์ให้เหตุผล โดยใช้ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และหลักเหตุผลต่าง ๆ หรือผลการวิจัยของผู้ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาก่อน นำมาเป็นแนวทางในการอภิปรายผลและประกอบการแสดงความคิดเห็นของผู้วิจัยเอง (วันทนี ชูศิลป์ 2525: 234) อันจะทำให้การอภิปรายผลนั้น น่าเชื่อถือมากขึ้น ผู้ทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คงจะยึดถือหลักเกณฑ์การเขียนอภิปรายผลการวิจัยในลักษณะนี้

12. ลักษณะการเขียนข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถาบันราชภัฏสงขลา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ส่วนมากมีลักษณะเป็นการเขียนเสนอแนะในทางปฏิบัติหรือนำผลการวิจัยไปใช้ ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การเขียนข้อเสนอแนะทั่ว ๆ ไป ซึ่ง สุภาพ วาดเขียน (2525: 69) เสนอแนะไว้ว่าการเขียนข้อเสนอแนะนั้น ผู้วิจัยต้องเสนอแนะจากผลงานวิจัยที่ได้และข้อเสนอแนะนั้น ๆ ต้องนำไปปฏิบัติได้ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้มีรายละเอียดที่กล่าวถึงข้อค้นพบและข้อบกพร่องที่ควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ผู้วิจัยอื่น ๆ นำไปทำวิจัยเพิ่มในโอกาสต่อไป และควรเขียนข้อจำกัด ข้อดีของการนำผลการวิจัยไปใช้ เขียนวิธีวิจัยที่อาจจะได้ผลดีกว่า เสนอแนะการวิจัยเรื่องทำนองเดียวกัน หรือต่อเนื่องกันจากผู้วิจัยทำไว้ ไม่นำเรื่องที่ไม่ออกเห็นจากการวิจัยมาเสนอแนะ ดังนั้นวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถาบันราชภัฏสงขลา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ จึงเขียนเสนอแนะในทางปฏิบัติ หรือนำผลการวิจัยไปใช้มากที่สุด รองลงมาเขียนเสนอแนะในการวิจัยต่อไปในแนวใหม่หรือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการท้าวิจัยครั้งนี้พบว่า การทำวิทยานิพนธ์เชิงประวัติศาสตร์มีน้อยมาก ควรจะมีการทำวิทยานิพนธ์เชิงประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น เพราะการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มีประโยชน์มาก ทำให้เราทราบข้อมูลเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เห็นพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่ศึกษาวิจัยได้สามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาเรื่องนั้นต่อไป มองเห็นแนวโน้มที่ควรจะเป็นไปในอนาคต เรื่องที่น่าสนใจทำวิจัย เช่น วิวัฒนาการหลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์ วิวัฒนาการของหลักสูตรและการสอนจริยศึกษา เป็นต้น

2. ในด้านเนื้อเรื่องท้าวิจัยที่ผ่านมา วิทยานิพนธ์ส่วนมากศึกษาวิจัยด้านสื่อการเรียน การสอน การเรียนการสอน ควรจะศึกษาเรื่องอื่น ๆ ด้านอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น ด้านหลักสูตร ปรากฏการณ์ประณตศึกษา นโยบายทางด้านการประณตศึกษากับการพัฒนาประเทศ การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น เรื่องที่น่าสนใจทำวิจัย เช่น

การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างปรากฏการณ์ศึกษา นโยบายการศึกษา กับหลักสูตรประณตศึกษา พุทธศักราช 2521

การนำเสนอรูปแบบการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมโดยใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องเล่น

รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการสอนลูกเสือเป็นวิชาหนึ่งในกลุ่ม

สร้างเสริมลักษณะนิสัย กับการสอนแบบเป็นกิจกรรม

การศึกษามโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

การศึกษาความสูญเสียไปทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในภูมิภาค

ต่าง ๆ

การศึกษาสาเหตุการขาดเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ

3. จากผลการวิจัยพบว่า วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ทำการศึกษาเกี่ยวกับประชากรหรือตัวอย่างประชากรในต่างจังหวัดหลายจังหวัด ภาคภูมิศาสตร์และทั่วประเทศน้อยมาก ซึ่งควรจะทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่างประชากรให้กระจายกว้างหลาย ๆ

จังหวัด เป็นภาคภูมิศาสตร์ หรือทั่วประเทศ จะเป็นประโยชน์มาก เพราะเป็นตัวแทนของกลุ่มใหญ่ ครอบคลุมมากขึ้นอีกทั้งในท้องถิ่นทุรกันดารมีอยู่ทั่วประเทศ ย่อมมีปัญหาด้านการประถมศึกษา

มากมายที่ต้องการให้ศึกษาหาทางแก้ไข ซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่สามารถทำวิจัยได้ทุกแห่งทุกด้าน ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้บัณฑิตช่วยทำวิจัยปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่นต่าง ๆ ที่รัฐยังทำไม่ได้ ให้ครอบคลุมและกว้างขวางทั่วประเทศ ไม่เลือกทำแค่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใหญ่ที่มีความเจริญเท่านั้น จะเป็นการช่วยรัฐศึกษาปัญหาของการประถมศึกษาได้อีกทางหนึ่ง เป็นการลงทุนครั้งเดียวได้ประโยชน์สองต่อ คือ ทอตัวนิสิต และประเทศชาติด้วย

4. ควรทำการศึกษาวิจัยกับประชากรหรือตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครองให้มากขึ้น เพราะผู้ปกครองเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนและมีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีบุคลิกภาพ พฤติกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้ดีหรือไม่ดีได้มาก แต่ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยยังศึกษาวิจัยกับผู้ปกครองน้อยมาก

5. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลการวิจัยในวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาเป็นจำนวนมากมีประโยชน์ต่อครูและผู้บริหารการประถมศึกษาระดับต่าง ๆ แต่วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จะมีอยู่เฉพาะในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเท่านั้น ประกอบกับครูและผู้บริหาร ผู้ที่จะใช้ผลงานวิจัยนั้นไม่ทราบแหล่งคนควา ผลงานวิจัยขาดการเผยแพร่ให้ถึงมือผู้ใช้โดยตรง และผู้วิจัยไม่ส่งผลงานวิจัยไปให้โรงเรียนที่ไปเก็บข้อมูล (ฝ่ายวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525: 27-29) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานวิจัย ควรจัดบริการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังผู้ใช้ เช่น ทางบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรจัดส่งบทความของงานวิจัยของคณาจารย์หรือวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน อำเภอ จังหวัด ที่เป็นผู้ใช้โดยตรง หรือจัดพิมพ์วารสารสรุปผลการวิจัยส่งไปถึงระดับโรงเรียน ส่วนผู้ทำวิทยานิพนธ์นั้นควรส่งสรุปผลการวิจัยไปให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นตัวอย่างประชากรด้วย เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์แก้ปัญหาตามข้อค้นพบที่ได้นั้น ฝ่ายผู้บริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัดควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครู เกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ หรือติดขอผลงานวิจัยทางด้านประถมศึกษาจากแหล่งผลิตไปเผยแพร่ให้ผู้บริหารโรงเรียนและครู ทราบและนำไปใช้

6. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ห้องสมุดคณะครุศาสตร์และหอสมุดกลางของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มีวิทยานิพนธ์สาขาวิชาประถมศึกษาไม่ครบตามจำนวนในแต่ละปีการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันวิทยบริการ จึงควรมีการติดตามจากบัณฑิตวิทยาลัยหรือจากแหล่งอื่นแล้วนำวิทยานิพนธ์นั้นมาถ่ายเอกสารไว้ให้ครบและควรวินิจฉัยวิทยานิพนธ์หลาย ๆ สำเนาไว้เพื่อให้บัณฑิตใช้กันทั่วถึงกัน

เพราะปรากฏว่า ส่วนใหญ่จะมีวิทยานิพนธ์เพียงสำเนาเดียว ก็จะทำให้ลิขสิทธิ์ใช้ได้เพียงคนเดียวต่อครั้ง ทำให้ลิขสิทธิ์คนอื่นต้องเสียเวลารอไปอีกหลายวัน อีกทั้งการจัดส่งวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยไปให้ห้องสมุดต่าง ๆ ควรทำให้รวดเร็ว นิสิตจะได้อ่านวิทยานิพนธ์ที่ทันเหตุการณ์ เพราะจากที่พบการจัดส่งและการนำออกมาให้ใช้ในห้องสมุดต่าง ๆ ช้ามาก ตัวอย่าง เช่น วิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาในปี 2525 เริ่มเข้าห้องสมุดต่าง ๆ ได้ในภาคปลายปีการศึกษา 2526 ใช้เวลา 1 ปี และยังมีจำนวนไม่ครบตามจำนวนของผู้สำเร็จการศึกษา

7. ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรจะวิเคราะห์วิทยานิพนธ์หมอบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ บ้าง เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตบางแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น เพื่อนำมาเปรียบเทียบและคุณภาพรวมของวิทยานิพนธ์หมอบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา นอกจากนั้นควรจะทำการศึกษาเชิงสำรวจศึกษาว่าได้มีการนำวิทยานิพนธ์ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง หรือนำไปอ้างอิงในลักษณะใด ซึ่งอาจใช้การส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ทำวิจัยต่าง ๆ ผู้เขียนหนังสือตำรา และหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ คอมแบบสอบถามถึงการไปใช้ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์สาขาวิชาประถมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย